

Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 2013

GÖRAN PALMQVIST

Palmqvist, G.: Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 2013. [**Remarkable records of Macrolepidoptera in Sweden 2013.**] – Entomologisk Tidskrift 135 (1-2): 63-76. Uppsala, Sweden 2014. ISSN 0013-886x.

This is the 41th consecutive annual report on interesting finds and provincial records of Macrolepidoptera in Sweden. The winter was mostly long, cold and snow rich and lasted to the middle of April. Within a month the summer had reached S-SE Sweden. Periods of warmth alternated with colder and rainy periods. In July and in the beginning of August it was mostly high-pressure conditions, also with drought in southern Sweden and in the northern part of the country an array of low-pressures was passing. In August the alternating weather continued, often with cold nights towards the end of the month. The beginning of September was warm in the south but in the end of the month it became colder and autumn. In the end of October a high pressure with warm and S-SE winds reached Sweden. Extraordinary many low-pressures with high wind speeds passed during this year. Four Macrolepidoptera species were recorded for the first time in Sweden during 2013: *Eupithecia pulchellata*, *Eupithecia expallidata*, *Aplasta ononaria* and *Amphipyra livida*. The moth *Schrankia intermedius* is deleted from the Swedish Catalogus as not having species status anymore. A remarkable migration of *Itame brunneata* occurred in the end of June and also large numbers of migrating *Nymphalis xanthomelas* at the same time. Other interesting observations of migrants were *Scopula nigropunctata*, *Orthonama obstipata*, *Narraga fasciolaria*, *Agrius convolvuli*, *Macroglossum stellatarum*, *Thaumetopa processionea*, *Lithophane semibrunnea*, *Athemia centrigo*, *Agrotis bigramma*, *Agrotis puta* as well as *Limenitis camilla* which also may have become resident after more than 40 years absence.

Altogether 1115 Macrolepidoptera species have now been found in Sweden of which 14 are considered as introduced. The classification is according to Svensson et al. (1994) with minor corrections following Karsholt & Razowski (1996).

G. Palmqvist, Vattumannens gata 126, SE- 136 62 Haninge, Sweden.

Detta är den 41: a årsrapporten i Entomologisk Tidskrift som behandlar intressanta storfjärilsfynd i Sverige. I artikeln behandlas arter som författaren och granskare bedömt som intressanta ur främst ett riksperspektiv. Det kan t ex gälla immigrerande arter, arters spridning i landet eller att arter minskar eller arternas utbredning är ofullständigt kända. I arbetet med ”Rödlistan över fjärilar” (se nedan) är alla rapporter viktiga för att förstå arternas status. En del arter har en något mer omfattande text och dessa bygger ofta på rapportörernas egna erfarenheter. Systema-

tik och nummerföljd på arterna följer Catalogus Lepidopterorum Sueciae (Svensson m. fl. 1994) och nomenklatur är uppdaterad enligt Karsholt & Razowski (1996). De svenska namnen har hämtats från förteckningen över svenska fjärilsnamn (Svensson & Palmqvist 1990) utom för dagfjärilar som anges enligt Eliasson m. fl. (2005), spinnare som anges enligt Hydén m. fl. (2006) och rotfjärilar och säckspinnare enligt Bengtsson m. fl. (2008). Rödlistade arter har markerats med respektive hotkategori och anges enligt den senaste publicerade rödlistan (Gårdenfors

Figur 1. Fingerborgsblommalmätare (*Eupithecia pulchellata*), ny art för Sverige. Funnen i Skåne, Sandhammaren 1-4.8. Foto: Nils Ryrholm.

Eupithecia pulchellata, new to the Swedish fauna. Photo: Nils Ryrholm.

2010). Namnkoder anges enligt ZOO-TAX (Cederholm 1978). Värdiväxternas namngivning följer Mossberg & Stenberg (2003). Årets rapport redovisar följande fyra nya arter för landet; *Eupithecia pulchellata*, *Eupithecia expallidata*, *Aplasta ononaria* och *Amphipyra livida*. Dock kommer *Schranksia intermedialis* att strykas eftersom den visat sig vara en hybrid och därför inte längre har artstatus.

Det kända antalet funna storfjärilsarter i landet är i och med årets rapport 1115 varav 14 av dessa arter betraktas som införda och inte naturligt spridda till Sverige.

Rapportering

Även fortsättningsvis tas rapporter om intressanta fynd tacksamt emot på min adress eller helst via e-post; goran.palmqvist@ownit.nu. De som anmäler fynd för första gången och planerar att medverka i kommande årsrapporter och önskar erhålla ZOO-TAX kod bör också ange adress och födelseår för säker identifiering. Rapporterna bör vara mig tillhanda senast under januari månad. Numera rapporterar många sina fynd på Artportalen, men det är omöjligt för mig som ideell författare att validera alla dessa fynd. Därför kommer flertalet av dessa fynd tyvärr inte med i denna årliga sammanställning. Det innebär att ni som läser detta och vill ha med era fynd i denna årsrapport, tänk på att rapportera de intressantare fynden även direkt till mig. Alla som bidrar med rapporter är omnämnda i artikeln.

Väderutvecklingen 2013

Avsnittet sammanfattas efter smhi:s hemsida (<http://www.smhi.se>). Året inleddes med mildt väder men det blev senare högtryck och kallare väder och i mitten av januari var hela Sverige täckt av snö. I slutet av månaden och början av februari blev det åter mildare men den 7 februari drog kall luft ned över landet och det blev kallare än normalt. Mars blev en solig, kall och torr vintermånad vars väderlek fortsatte in i april. I mitten av månaden blev det varmare och den meteorologiska våren kom till en stor del

Figur 2. Blek malmätare (*Eupithecia expallidata*), ny art för Sverige, funnen i Bohuslän, – a) den första svenska individen av arten: Bo, Tossene, Nordens Ark 30.7-1.8., – b) en mindre sliten individ: Finland, N. Borgå, 16. 7 1997, Leg Bo-Göran Kumlander. Foto: Nils Ryrholm

Eupithecia expallidata, new to the Swedish fauna – a) the first Swedish specimen, – b) a Finnish specimen. Photo: Nils Ryrholm.

av landet. Maj inleddes kyligt men varma SV vindar gjorde snart att sommaren kom till Götaland och Svealands Östersjökust med många nya värerekord. Juni var inledningsvis varm i hela landet men senare också åskrik efter att kallluft dragit ned över landet. I senare delen av juni följde flera kraftiga regnväder. I juli fick inledningsvis norra Sverige kraftiga regn medan de södra delarna av landet mest fick enstaka spridda regnskurar. Lågtryckens nordliga banor gav utrymme för högtrycksbetonat väder i söder och även torka på en del håll. Augusti inleddes varmt men i mitten på månaden blev det svalare och ostadigt. Senare delen av augusti gav åter stabilt väder med varma dagar och kyliga nätter som fortsatt in i september, men i mitten av månaden slog temperaturen om och det blev höst i nästan hela landet. Oktober inleddes med högtryck och kyliga nätter i södra delen av landet och i Mellansverige kom snö i mitten på månaden. Mycket varm luft strömmade in från kontinenten i senare delen av oktober med dagstemperaturer nära 20 grader i landets sydligaste delar. November inleddes med ostadigt väder och tät lågtryckstrafik. December blev som helhet en mycket blåsig månad och på många håll nederbördsrik. 2014 går till svensk klimathistoria som ett av de stormtätaste åren som hittills noterats. I södra delen av landet var det barmark större delen av månaden och även delar av Norrland hade lite snö.

Fenologi och migration

Redan i början av mars börjar de första näselfjärilarna (*Aglais urticae*) dyka upp och de sista observationerna av flygande exemplar finns från slutet av november. Observationer av de migrerande dagfjärilarna amiral (*Vanessa atalanta*) och tistelfjäril (*Cynthia cardui*) är från 18.5 till 19.11 respektive 19.5 till 15.10 (Artportalen). Efter förra årets invasion av videfux (*Nymphalis xanthomelas*) var det intressant att följa hur den klarade övervintringen. Utöver de många observationer av övervintrade videfuxar fick arten påspädning med ytterligare en stor inflygning i slutet av juni denna sommar. På Artportalen finns närmare 300 rapporter om arten. En mycket tydlig migration av ockragul buskmätare inträffade i slutet av juni i S-SO

Sverige. Fynd av mer tillfälliga migrerande arter i juli är *Scopula nigropunctata* (svartpunterad lövmätare), *Narraga fasciolaria* (fältmalörtsmätare) och *Agrotis bigramma* (piltecknat jordfly). Åkervindesvärmare (*Agrius convulvi*) och större dagsvärmare (*Macroglossum stellatarum*) med c:a 30 respektive 70 observationer i Syd- och Mellansverige under sensommaren och hösten (se också Artportalen). Andra intressanta migrerande arter är *Thaumetopoea proccionea* (ekprocessionsspinnare), *Autographa mandarina* (silverlinjerat metallfly), *Hydraecia ultima* (förväxlat tamfly), *Agrotis puta* (ovalfläckt jordfly), *Peridroma saucia* (vittofsjordfly) och *Heliothis armigera* (brunaktigt knölfly). Till de intressanta migrationsfynden hör trolige också arterna, *Eupithecia pulchellata*, *Eupithecia expallidata*, *Aplasta ononaria* och *Amphipyra livida* som är nya för landet.

Nya arter för landet

Eupithecia pulchellata Stephens, 1831. Det första svenska exemplaret blev funnen i Sk, Sandhammaren 1-4.8 (ÖRDS, Fig. 1). Arten förekommer närmast på Bornholm i stort sett överallt där värdväxten fingerborgsblomma (*Digitalis purpurea*) växer i trädgårdar och förvildad på skogsaverkningsytor, grustag och röjda marker. Växten är dock konkurrenssvag och försvinner när växtligheten sluter sig. Arten är helt nyetablerad Bornholm och är bra känd från ön sedan två år (Kofoed Nielsen 2013). I "Danmarks sommerfugle" (Top-Jensen & Fibiger 2009) anges tidigare endast ett exemplar i Danmark från 1995 så arten har under senare år expanderat sin förekomst mot norr kraftigt.

Det finns anledning att söka arten också i norra Bohuslän då den inte är sällsynt längs den norska sydkusten där värdväxten förekommer och går långt in i fjordarna (Aarvik m. fl. 2009). Möjligen har arten även börjat expandera även i Norge. Arten är till förväxling lik *Eupithecia linariata* (linariamalmätare) men skiljes bl a på att den yttre mellanlinjen har inbuktning vid framvingekanten och att den andra bakkroppsleden är tydligt mörk hos *E. linariata*. Som svenskt namn föreslår Jan-Olof Ördén **fingerborgsblommalmätare**.

Figur 3. Puktörnemätare (*Aplasta ononaria*), ny art för Sverige. Funnen i Skåne, Spraggehusen 4-6.8. Foto: Nils Ryrholm.

Aplasta ononaria, new to the Swedish fauna. Photo: Nils Ryrholm.

Eupithecia expallidata Doubleday, 1856 (Fig. 2) är en malmätare som vi sedan många år har förväntat oss att finna i Sverige eftersom den är funnen i alla våra grannländer utom Danmark och Lettland. I övrigt förekommer arten från Ryssland i öster genom hela Mellaneuropa till Storbritannien i väst. Arten är i Norden knuten till olika typer av ljusöppna vanligen barrdominerade skogsbiotoper med värdväxten gullris (*Solidago virgaurea*). Eftersom arten är funnen i Södra och mellersta Finland har den eftersökts i barrskogsbiotoper i östra Götaland och södra Norrland (KJCS, RYRS). Det var därför en stor överraskning att finna en individ av arten i Bohusläns kusttrakter, närmare bestämt vid Tossene, Nordens Ark 30.7-1.8 (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS). Fast egentligen är det kanske logiskt eftersom arten i Norge främst är känd från kustnära områden runt Oslofjorden. Hur artens livsmiljö egentligen ser ut på västkusten återstår att upptäcka, men den är sannolikt något annorlunda än de äldre barrskogsmiljöer arten hittills sökts i. *E. expallidata* är mycket lik absintmalmätaren (*E. absinthiata*) men vanligen aningen större, mer rundvingad, dessutom oftast tydligt blekare och mattare i sin grundfärgton. Därtill har *E. expallidata* en kraftigare och längre sotsvart diskfläck på framvingen samt kraftigare kantfläckar längs framvingekanten. I Norden är arten sällan funnen på ljus, vilket kan tolkas som att den främst

Figur 4. Blanksvart buskfly (*Amphipyra livida*), ny art för Sverige. Funnen på Gotland, Hamra, Tuvlandet 24.8-4.10. Foto: Clas Källander.

Amphipyra livida, new to the Swedish fauna. Photo: Clas Källander.

är skymnings- och gryningsaktiv. I Finland är flertalet fynd av *E. expallidata* gjorda i larvstadiet under september-oktober. Som svenskt namn föreslås **blek malmätare**.

Aplasta ononaria (Fuessly, 1783). Arten förekommer runt Medelhavet, i större delen av södra- och mellersta Europa samt dessutom upp till östra delarna av Tyskland och Polen. Arten är känd som migrant och är närmast påträffad i tre individer på Bornholm under 2008 (Bech m.fl. 2009, Top-Jensen & Fibiger 2009) och två ex under 2010 (Bech m. fl. 2011) Larven lever främst på busktörne/puktörne (*Ononis spinosa*) och även på *O. repens* i Tyskland, vanligen på varma torra lokaler. Arten gynnas sannolikt av det varmare klimatet och har i östra Tyskland blivit mer frekvent i en partiell andra generation och visar tendenser till att breda ut sig norrut. Det första svenska fyndet gjordes i Sk Spraggehusen, 4-6.8 (Fig. 3). Som svenskt namn på arten har föreslagits **puktörnemätare** av (KJCS, KJKS, RYRS).

Amphipyra livida (Dennis & Schifferrmüller, 1775). Arten expanderade mot norr i Polen under de varma åren på 1990-talet och har även påträffats som bofast eller migrant i samtliga av våra grannländer runt Östersjön varför fyndet inte kan ses som helt oväntat. Fjärilens totala utbredning sträcker sig från Medelhavsområdet genom hela Central- och Östeuropa. Nordgrän-

Figur 5. Videfuks (*Nymphalis xanthomelas*), efter övervintring 6.4, Södermanland, Gålö, Stegsholm. Foto: Göran Palmqvist.

Nymphalis xanthomelas efter hibernation. Photo: Göran Palmqvist.

sen går idag genom Tyskland, norra Polen och Litauen, öster om Europa förekommer arten hela vägen bort till Japan. Larven lever av diverse låga örter exempelvis fibblor och habitatet är varma - torra örtrika gräsmarker. Det första svenska fyndet gjordes i Go Hamra Tuvlandet under perioden 24.8-4.10 (Fig. 4). Det föreslagna svenska namnet är **blanksvart buskfly** (KJCS, KJKS, RYRS).

Intressanta fynd och observationer

Bacotia claustrilla (klocksäckspinnare). **VU**. En lokal och svårfunnen art som i år rapporteras i flera exemplar: Sk, Löderup, Järahusen en hane 6.7 (RYRS) och Sm, Tjustgjöl, Misterhult en hane 4.7 (KJCS), båda på ljus. I Sö, Flen, Fredriksberg från insamlad säck 17.5 kläcktes en hona 22.6 och till denna hona lockades en hane samma dag (KJCS, KJKS). I Södermanland är arten tidigare känd från Trosatrakten (LJRS; Palmqvist 1997) och på Gålö i Stegsholm med ett fynd av en larvsäck 2007 (PGAS), som också är artens nordligaste kända förekomstområde i landet. Arten förekommer främst i kustnära områden (Bengtsson m. fl. 2008).

Korscheltellus lupulinus (lerfärgad rotfjäril). **Öl**, Runsbäck några ex i början av juni (LTSS). Arten togs ny för Öland i Albrunna 1997

(Palmqvist 1998) och förekommer nu allmänt på flera lokaler på södra Öland. Arten har dock långsamt spritt sig norrut och först nu nått de mellersta delarna av ön (LTSS).

Heterogena asella (liten snigelspinnare). **VU**. Sm, Långemåla, Getebro 2 honor 3 och 9.7 (LTSS), 2 ex (KSMS) och Ryssby, Ebbegärde 5 honor 10.7 (LTSS).

Synanthedon myopaeformis (äppleglasvinge). Under 2012-2013 undersöktes området Bl, Åryd, Eriksberg med avseende på just denna art med feromonfällor. Trots att området hyser goda bestånd av vildapel kunde arten inte konstateras där (BÅBS).

Synanthedon vespiformis (getinglik glasvinge). **VU**. Öl. Algutsrum, Törnbotten, 1 ex på feromon 6.7. Feromonlockning på flera lokaler i Skåne (RYRS, WMAS) och på Öland och i östra Småland har visat att arten inte är så knuten till äldre grova träd som tidigare antagits men är habitatkrävande då den inte anträffas på alla undersökta lokaler (LTSS). Bl, Åryd, Eriksberg 3 hanar 5.7 och 1 hane 16.7 på feromon (BÅBS).

Pyrgus armoricanus (fransk blomvisslare). **EN**. Sk, Simrishamn, Simris strandäng 8 ex 7.8 (KAHS).

Leptidea juvernica (ängsvitvinge). Skogs- vitvinge, *Leptidea sinapis* visade sig tidigare

vara en dubbelart och ängsvitvinge, *Leptidea reali* utskiljdes vilket behandlades i årsrapporten 1998 (Palmqvist 1999). Ytterligare ingående studier av *Leptidea*-komplexet av mitokondriellt och nukleärt DNA har visat att den art som vi kallar ängsvitvinge skall heta *Leptidea juvernica* (Williams, 1946) med typlokal på Irland och att *L. reali* i själva verket är en sydvästlig art i Europa med förekomster i franska Pyreneerna och Spanien helt skiljd från de nordeuropeiska populationerna av *juvernica* och *sinapis* (Dinca m. fl. 2011, Dinca m. fl. 2013).

Colias hecla (högnordisk höfjäril). **NT.** To, Borrasacohkka 100-talet ex observerade 4.7 (AAUS, Daniel Dolfe). En mycket lokal art som emellanåt kan uppträda rikligt.

Colias hyale (ljusgul höfjäril). ÖI, Saxnäx 1 ex 5.7 (BZZS).

Limnitis camilla (tryfjäril). **RE.** Sk, Barsebäcks golfbana 1 ex 24.7 (LNHS), Västra Karaby flera observationer 21-24.7 (Artportalen) och Käseberga hamn 1 ex 2.8 (JHES), BI Järavallens naturreservat observerad 24-27.7 (Artportalen). Arten är senast påträffad i Sk, på Falsterbohalvön och 2006 i Klagshamn (Lindeborg 2007), Eslöv 24.7.2012, Lund 28.6.2011, Rörum 11.7.2010 och Lund 21.7.2009 (Artportalen, Eliasson m. fl. 2005, Ohlsson & Wedelin 2012) och i Blekinge, Karlshamn 13.7.2012, Hällaryd 16-19.7.2011 och Listerby 12.7.2006 (Artportalen). Den ökande frekvensen av fynd tyder på att arten med ett varmare klimat håller på att återetablera sig. I Skåne och Blekinge finns många lämpliga habitat med vildkaprifol (Ohlsson & Wedelin 2012).

Nymphalis xanthomelas (videfuks). Efter första årets invasion i början av juli så observerades de första övervintrande exemplaren på Go, Kajlungs, Lärbro 3 och 6.4 (Marie Jacobsson, Jens Bardtrum) och på fastlandet i Sö, Gålö, Haninge 6.4 (PGAS) (Fig. 4). På Artportalen är närmare 300 observationer registrerade och även flera larvkolonier. Ytterligare en migration skedde i slutet av juni och början av juli då frekvensen av observationer markant ökade och flertalet individer var mer avflugna. Många av observationerna är nya landskapsfynd och arten är nu funnen nordligast i Västerbotten, Umeå. Årets sista observation av en övervintrande videfuks gjordes 27.12 (Jarkko Rantala). Det

skall bli spännande att följa artens vidare öden i landet. För mer information om fyndlokaler i de olika landskapen hänvisas till Artportalen.

Inachis io (påfågelläga). Vinterobservation av flygande exemplar på ÖI, Stenåsa 13.12 (BZZS).

Euphydryas maturna (asknätfjäril). **EN.** Arten har mellan 2007 och 2011 omfattats av ett åtgärdsprogram godkänt av Naturvårdsverket (Eliasson 2008). I Örebro län, Lindesbergs kommun har arten behållit en stabil populationsstorlek under åtgärdsprogramperioden jämfört med perioden 1992-2006. Övervakningen av populationen har varje år bl.a. skett som inventering av antalet larvkolonier på samtliga förekomsttytor. De kortsiktiga mål som ställdes upp i åtgärdsprogrammet och då godkänts av Naturvårdsverket har inte infriats. Målet var att den minsta av populationerna i Sverige (den i Örebro län) skulle ha ökat till 800 individer och antalet förekomsttytor ha ökat till 60 st. Perioden 2007-2011 hade i genomsnitt 327 larvkolonier per säsong och den föregående perioden 328 larvkolonier. Omräknat till antalet reproducerande individer blir det ca 500 årligen. Förutsättningarna under perioderna skiljer sig dock avsevärt. Den föregående perioden hade ett omfattande reproduktionsmisslyckande i genomsnitt vart tredje år till följd av otillräcklig temperatursumma. Detta förhindrar larvernans tillväxt fram till rätt övervintringsstadium före lövfällningen. Inga reproduktionsmisslyckanden skedde i perioden 2001-2011. Målet att öka antalet bebodda förekomsttytor har inte heller infriats. Från i genomsnitt 44 bebodda förekomsttytor 1999 och 2001-2006 hade antalet minskat till 38 st 2007-2011 (Eliasson 2011, Holst 2011). Under 2012 och 2013 minskade antalet ytterligare till enbart 21 respektive 28 bebodda förekomsttytor. Arten finns idag nästan enbart i de två naturreservat och på de fyra mindre ytor med naturvårdsavtal som regelbundet röjs för att gynna arten. Under 2013 räknades 330 larvkolonier och endast 28 av dessa befann sig utanför särskilt skötta områden. Orsaken till minskningen beror dels på att gynnsamma livsmiljöer genom skogsbrukets avverkningar inte uppstått på många år samt att sådana idag skapas på större avstånd vilket försvårar nykolonisering. I det senare fallet har det varit betydelsefullt att länsstyrelsen i södra delen av artens tidigare utbredningsområde

misslyckats i att skapa ett fungerande naturreservat för asknätfjärilen. Detta trots att Natura 2000-området Lillsjöbäcken-Järhlhyttebäcken i bevarandeplanen vid sidan av flodpärlmussla också tar upp habitatdirektivarterna ask- och väddnätfjäril (Holst 2006). Asknätfjärilens äldst kända förekomstområde i norra delen av utbredningsområdet intill Lejareservatet i Mårdshyttan kommer att omfattas av ett planerat naturreservat för bevarandet av kalkbarrskog. Utsikterna att samtidigt kunna bevara asknätfjärilen inom detta naturreservat är minst sagt oklara då de tidigare främsta livsmiljöerna inte inkluderats i reservatets utsträckning då de inte har tillräckligt gammal skog. Denna delpopulation har stadigt minskat i brist på uteblivna röjningsåtgärder. De sista tre larvkolonierna i denna delpopulation, som 2004 och 2006 hade ca 120 larvkolonier årligen, påträffades 2012 (Eliasson 2013). I Stockholms län nådde asknätfjärilen en populationstopp 2008 med drygt 1400 larvkolonier och har därefter minskat kraftigt till drygt 620, vilket är mindre än första inventerings-säsongen 2002 med drygt 770 larvkolonier (Hedin 2010). En expansion sker för närvarande i norra delen av utbredningsområdet. I de södra delarna av artens utbredningsområde minskar antalet gynnsamma miljöer snabbt genom igenväxning och genom att nyskapandet av miljöer avtagit då merparten skog med potentiella miljöer redan har avverkats under föregående decennier. De Natura 2000-områden som godkänts för artens bevarande är alla små och inga omfattas ännu av naturreservat (Eliasson 2008). Detta försvårar möjligheterna att i framtiden styra populationens utveckling och det mesta är ännu underkastat slumpmässiga händelser. I en nära framtid kommer dock hela artens utbredningsområde i Stockholms län att i överväldigande grad omges av endast yngre skogar där det kommer att dröja länge innan de på nytt blir avverkningsmogna. Naturvårdsavtal och frivilliga överenskommelser med Holmens bruk och Svenska Kraftnät gör att bilden för norra delen av populationen ser avsevärt ljusare ut (Björklund in prep.). Uppsala län har nykoloniserats på flera punkter intill länsgränsen väster om Hallstavik och förhandlingar sker nu mellan länsstyrelsen och Hargs bruk om hur ett framtida bevarande lämpligast bör utformas (BJOS). Spridningen in

i Uppsala län var väntad, men lät dröja trots att populationen närmast söderut fanns etablerad redan 2002 (Hedin 2010). Förhoppningsvis kommer arten att återta en större del av sitt forna utbredningsområde från vilket den delvis försvann genom besprutning med hormoslyr från flygplan under 1970-talet (Eliasson 2008).

Cacyreus marshalli (trädgårdsblåvinge). Sm, Huskvarna, Norrängen 1 ex 2.8 (Michael Anderson, Timothy Karlsson, Melanie Karlsson). Sö, Årstabergets pendeltågsstation, nära Årsta partihallar 1 ex 17.5 (JHES). Nä Örebro, Adolfsberg 1 ex 4.9 2010 (Mikael Ramnerö). Arten införs vanligen till Sverige med importerade *Pelargonium*- och *Geranium*-plantor och observerades för först gången i Sverige i Gästrikland 2004 (Lindeborg 2007, Ryrholm 2007). I övriga Västeuropa har denna ursprungligen sydafrikanska fjäril spridit sig på samma sätt (Ryrholm 2007).

Watsonalla binaria (eksikelvinge). Väl etablerad över stora delar av Öland även i en tredje gen i senare delen av september fram till sista observationen 12.10 i Arontorp. Dock inga fynd Bl, Utlängan (BZZS). Arten är även etablerad ända upp till mellersta Bohuslän där den hittats vid Nordens Ark både 2012 och 2013 (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS).

Archiearis notha (grå flickfjäril). Överraskande är arten funnen på Gotland, vid P 18 äng, Västerhejde, 1 ex 28.4.2012 (MLOS).

Alsophila aescularia (ullgumpsmätare). Up, Stockholm, Lappkärrsberget, hanar 2.3.2012 och 26.2. 2014 (GNBS).

Antonechloris smaragdaria (midsommar-mätare). Arten har kraftigt minskat under de senaste två åren och inga fynd är rapporterade från Uppland i år (BJOS, KJCS, RYRS), Sö, Buskhyttan, Kvarnkärr 1 ex 13.6-6.7 (KJKS), Öl, N Möckleby, Dörby 1 ex (KAHS), Go, Öja, Gisle 1 ex 11.6-15.7 (KJCS, KJKS, RYRS), Anderbåtels, Dalhem 1 ex 2.7 (EÅTS), Hamra sotpipp 2 ex 4.7 (HHLS).

Cyclophora porata (vattrad gördelmätare). Sk, Sandhamaren 1 ex 1-4.8 (ÖRDS).

Kåseberga 1 ex 17-24.7 och 1 ex 5-8.8 (KJCS, KJKS, RYRS), Öl, Mellsta by 1 ex 6.8 (LJRS). Uppträder nu betydligt fåtaligare än i början på 2000-talet.

Hemistola biliosata (*chrysoprasaria*) (smargdgrön lundmätare). EN. Sk, Spraggehusen 1

ex 16-21.7 (KJCS, KJKS, RYRS).

Scopula nigropunctata (svartpunkterad lövmätare). Sk, Sandhammaren 1 ex 25-28.7 (ÖRDS).

Scopula marginepunctata (gulgrå lövmätare). CR. Sk, Löderup-Kåsebergaåsen > 30 ex (KJCS, KJKS, RYRS), Kåseberga 3 ex 2.8 (JHES), Sandhammaren 1 ex 15-19.8 (ÖRDS).

Xanthorhoe biriviata (springkornsfälmmätare). NT. Öl, Runsbäck flera ex 17-25.5 (LTSS), Sm, flera ex Sm, Långemåla, Getebo 17.5 (KAHS, LTSS) och 25.5 (LTSS), Bäckebo, Kätilstorp 24.5 (LTSS). Sannolikt inflyg av arten då värdväxten springkorn saknas på Öland och de östra delarna av Småland.

Catarhoe rubidata (rödbandad fälmmätare). VU. Öl, Runsbäck 1 ex 1-10.7 (LTSS), N Möckleby, Dörby 1 ex 9-11.7 (KAHS).

Orthonama obstipata (vandrarefälmmätare). Sk, Sandhammaren 1 ex 15-21.10 (ÖRDS), Borrby strand 1 ex 15-21.10 (ÖRDS), Spraggehusen 2 ex 14-30.10, Kåseberga 2 ex 27.10-10.11 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Öl, Mellsta by 2 ex 25.10 (LJRS).

Costaconvexa polygrammata (mångstreckad fälmmätare). Sk, Spraggehusen 1 ex 10-15.7, Kåseberga, 1 ex 25-31.7, 1 ex 9-13.8 och 1 ex 15-19.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS).

Entephria flavicinctata (gulpuddrad fälmmätare). Jä, Storlien 6 ex 22.7 (KAHS).

Eulithis pyropata (orangebandad parkmätare). Go, Fide prästäng 5 ex på ljus efter kl 0200 17.7 (LJRS, LTSS), 1 ex 24.7 (PGAS), Hamra, Petesviken 5 ex 18.7, Öja, Gisle 2 ex 16-23.7 (KJCS, KJKS, RYRS).

Thera britannica (ädelgranfälmmätare). Sk, Brösarp obs av c:a 40 ex 7.6 (KAHS). Förekommer även vid Bo, Nordens Ark både i första och andra generation 2013 (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS).

Colostygia aptata (grönvit fälmmätare). Bo, Uddevala, Holmen, Lane Ryr 1 ex 12.7.2002 (PHNS).

Melanthia procellata (klematisfälmmätare). Förekommer sparsamt i sydöstra Skåne med följande fynd i år; Spraggehusen 1 ex 28.6-9.7 och 1 ex 28.7-3.8 (KJCS, KJKS, RYRS).

Pareulype berberata (berberisfälmmätare). VU. Bl, Åryd, Eriksberg 1 ex 1.6 (BÅBS).

Eupithecia insigniata (hagtornsmalmätare). NT, Uppsala, Husbyborg 1 ex 18.5, 1 ex 23.5 och 2 ex 26.5 (KJCS).

Eupithecia immundata (oren malmätare). VU, Hittades för första gången i Bohuslän vid Nordens Ark vilket är första fynden längs Västkusten norr om Kullaberg i Skåne. Dels 2 ex 28.5-9.6 och dels 6 ex 10-17.6 (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS). Finns även i lövskogarna kring Dalälven, Gä Gysinge Näset där ett ex hittades 22.6 (KJCS).

Eupithecia pygmaeata (dvärgmalmätare). NT. Öl, Runsbäck 1 ex på strandäng 2.6 (LTSS).

Eupithecia egenaria (lindmalmätare). Ds, Rålunden, Färgelanda 1 ex 28.6 (PHNS) och Gä, Gävle, Engesberg 1 ex 17.6-13.7 (KJCS).

Eupithecia selinata (kirskaålmätare). NT. Sk, Spraggehusen 1 ex 28.6-9.7, 1 ex 10-5.7, 1 ex 22-27.7 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Ystads sandskog 1 ex 12.7 (EQTS, IMBS), Kåseberga 17-24.7, 1 ex 1-4.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS). Go, Hamra, Petesviken 1 ex 18.7 (KJKS, KJCS) samt Up, Rådmansö, Bergholmen 1 ex 23.6-22.7, Rådmansö, Strömsborg 1 ex 1-22.6 (KJCS, RYRS).

Eupithecia tripunctaria (björnflokmalmätare). Vb, Sävar, Skeppsviks skärgård. Larv funnen i blomställning av *Filipendula ulmaria* som insamlades 26 juli 2012 som senare gav en imago som fotodokumenterats (Lars Ericson).

Aplocera efformata (liten taggmätare). NT. Vs, Frövi, bangården, endast funnen i några ex 5.6 LAWS, MAIS) och Frövi samhälle 1 ex 26.8. Efter utbyggnad av stationsområdet med en omlastningscentral har habitatet för arten kraftigt minskat så framtiden ser för denna lokala population dystert ut (MAIS).

Lithostege griseata (grå puckelmätare). CR. Sk, Åhus 1 ex 9.6 (BÅBS). Arten har endast kvar mycket begränsade förekomsttytor i Åhus-trakten.

Asthena anseraria (snövit kornellmätare). Öl, Hulterstad 5 ex 8.6 och 20 ex 18.6 (LJRS), Lenstad 1 ex 10.6 (LTSS).

Hydrelia sylvata (rotstreckad älvsmätare). Bo, Holmen, Lane-Ryr funnen 19.6 och 3.7 (PHNS).

Trichopteryx polycommata (trylobmätare). Go, Sproge, Bosarve lövskog 2 ex 8.5 (EQTS, EÅTS).

Figur 6. Gulfläckig igelkottsspinnare (*Hyphoraia aulica*), funnen i Södermanland, St Vi-kas kalkstensbrott 6.6
Foto: Göran Palmqvist.

Hyphoraia aulica, an endangered species found in a new site in the province Södermanland. Photo: Göran Palmqvist.

Itame brunneata (ockragul buskmätare). Sk, Borrby strand, under perioden 17-23.6 noterades 1400 ex i en ljusfälla (ÖRDS) Bl, Utlängan och på Öland räknades 100-tals ex i slutet av juni i ljusfällorna (KAHS, BZZS), vilket tyder på en migration av arten då frekvensen av ex minskade kraftigt de kommande dagarna.

Narraga fasciolaria (fältmalörtsmätare). Sk, Sandhammaren 1 ex 21-24.7 (ÖRDS).

Pachycnemis hippocastanaria (mottmätare). EN. Vid ett återbesök av två tidigare förekomststör med *Dyscia fagaria* (skuggmätare) (EN) på Vg, Brännö 30.5 2011 kunde denna art inte återfinnas. Istället hade den ena lokalen koloniserats av mottmätare som där var den allra vanligaste fjärilsarten vid pannlampsfångst. Denna art gynnas möjligen (och kortvarigt) av en begränsad igenväxning av björk i bergkullandskap med ljunghed medan skuggmätare minskar vid igenväxningen (ELHS), Bo, Bohus-Malmön c:a 80 individer mest hanar flygande till en lampa 24.5 och c:a 25 ex vid Bua hed, Askum 25.5 (AAUS). Däremot saknas fynd från Sk, Sandhammarområdet så situationen där är fortfarande kritisk och ingen förbättring kan skönjas.

Fagivorina arenaria (vit lavmätare). EN. Sm, Karlslund, Grötsjö 2 ex 7.6 (KSMS).

Cosmotriche lobulina (barrskogsspinnare). Sm, Långemåla, Getebro, 2 ex på ljus 2.8 (KSMS) och 1 hona 6.8 (LTSS). Ög, Kristberg, Fågelmossen 1 ex 22.7, Vs, Ramsberg, Hedbro-mossen 1 ex 25.7, (Fred Ockruck och Anette Bludau, Berlin, Tyskland).

Endromis versicolora (skäckspinnare). Go, Sproge, Bosarve lövskog 1 ex 6.5 (EQTS, HHLS). Ytterst enstaka fynd tidigare på Gotland.

Lemonia dumi (mjölkörtsspinnare). VU. Ög, Prästomta skjutfält 4 ex 7.10, vilket bekräftar att arten finns kvar på lokalen (LJRS). Tyvärr har arten minskat och försvunnit från många av sina gamla lokaler till följd av kvävededfall och påföljande igenväxning.

Agrius convolvuli (äkervindesvärmare). Sk, Sandhammaren 3 ex 9.8-19.9 (ÖRDS), Tjör-narp, Kyrkbyn 1 ex 9.9 (WMAS), Borrby strand 1 ex 12-19.9 (ÖRDS), Simrishamn 1 ex 28-29.8 (ÖRDS), Kåseberga 4 ex 28.8-3.9, 1 ex 4-11.9 och 1 ex 20.9-1.10 (KJCS, KJKS, RYRS), Bl, Utlängan 1 ex 26-29.8 (BZZS), Öl, N Möckleby, Dörby 1 ex 16.8, 1 ex 20.8 och 1 ex 27-31.8 (KAHS), N Ålebäck 1 ex 15-26.8 och 4 ex 27.8-17.9, Össby 1 ex 29.8-19.9 (BZZS), Mellsta by 4 ex 24.8-21.9 (LJRS), Go, Hamra, Tuvlandet 2

ex 25.7-23.8, Sundre, Hallbjäns 1 ex 25.8-4.10 (KJCS, KJKS, RYRS), Sö, Trosa 1 ex 19.8, 1 ex 21.8, 1 ex 24.8 (LJRS).

Macroglossa stellatarum (stor dagsvärmare). Sk, Löderups strandbad obs av 1 ex 10.8 (ÖRDS), Sandhammaren obs av 1 ex 8.10 (ÖRDS), Öl, Mellsta by 1 ex 9.8 (LJRS), N Möckleby, Dörby 1 ex 11.9 och 1 ex 7.10 (KAHS), Arontorp 1 ex 27.9 (BZZS), Sm, Kalmar, Nyhemskullen 1 ex på blomma 7.9 (LTSS), Go, Hamra, Norebod 1 ex obs. 24.8 (KJCS, RYRS), Sö, Floda, Sörtorp 1 ex obs. 13.9 (KJKS). Up, Veckholm 1 ex obs. 23.9 (BJOS).

Thaumetopoea processionea (ekprocessions-spinnare). Sk, Kåseberga 1 ex 5-8.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS).

Euproctis chrysorrhoea (äpplerödgulp). Go, Sundre, Hallbjäns 2 ex 11.6-16.7 (KJCS, KJKS, RYRS), Hamra soptipp 1 ex 4.7 (HHLS).

Lymantria dispar (lövskogsnunna). NT. Öl, Runsbäck, för andra året i följd många larver i juni samt flygande hanar på ljus i månadskiftet juli-augusti (BZZS, LTSS).

Miltochrista miniata (rosenvinge). Dr, Brovallen 1 ex 29.7 (BRNS), ett fynd som kompletterar förra årets rapport om artens spridning norrut i landet (Palmqvist 2013).

Eilema sororcula (guldgul lavspinnare). Up, Rådmansö, Bergholmen 1 ex 1-22.6 vilket är nordligaste fyndet i landet hittills (KJCS, RYRS), Sö, Buskhyttan, Kvarnkärr 2 ex 23.5-12.6 (KJKS). Arten är nyligen rapporterad ny för landskapen Vg, Ög och Sö (Gustafsson m. fl. 2012, Palmqvist 2012) och tycks fortsätta spridningen norrut främst längs kusten.

Eilema griseola (askgrå lavspinnare). Up, Lilla Espskär 1 ex 31.7 (Niklas Österberg), Rådmansö, Strömsborg 1 ex 23.7-17.8, Rådmansö, Bergholmen 1 ex 23.6-22.7, Väddö, Långören 1 ex 8.6-30.7 (BJOS, KJCS, RYRS).

Hyphoraia aulica (gulfläckig igelkottspinnare). EN. Sö, St Vika, kalkstensbrottet 3 hanar 5.6 och 3 hanar 6.6 på öppna kalkhällar (PGAS) (Fig. 6). St Vika området hyser en rik fjärilsfauna och 47 rödlistade fjärilsarter är funna där (Palmqvist 2013, Palmqvist & Söderqvist 2013). Tyvärr finns en hotbild för området då SAKAB planerar en anläggning för industriavfall i kalkstensbrottet. I Up, Munkö är arten återfunnen 2012 (Julia Stiegenberg) efter att senast

setts där 1965. Go, Visby, Ölbäck naturreservat 5 observationer 25.5 (EÄTS).

Colobochyla salicalis (brunlinjerat mätarfly). Sk, Sandhammaren 1 ex 1-23.6 (ÖRDS),

Bl, Jämjö, St Hammar 1 ex 26.6 och 1 ex 2.7 (KJCS), Sm, Karlslunda, Grötsjö 1 ex 7.6 (KSMS), Alsterbro, Grytsjön 4 ex 12.6, Alsterbro, Mjöshyltan 1 ex 22.6 (KAHS), Öl, N Möckleby, Dörby 1 ex 16-18.6, 1 ex 28.6-5.7 (KAHS), Össby 1 ex 5-22.7 (BZZS), Up, Uppsala, Husbyborg 1 ex 30.5 (KJCS), Rådmansö, Bergholmen 1 ex 1-22.6, Rådmansö, Strömsborg 2 ex 1-22.6 (KJCS, RYRS), Gä, Grinduga 3 ex 12-24.6, 1 ex 25.6-1.7 samt 1 ex 2-8.7 (RYRS).

Schrankia intermediaris (intermediärt mottfly). Sk, Sandhammaren 1 ex 12-19.9 (ÖRDS). Det tredje fyndet i landet av detta taxon som är konstaterat vara en hybrid mellan *Schrankia costae-trigalis* (snedstreckat mottfly) och *Schrankia taenialis* (tvärstreckat mottfly) (Gould 2007, Fibiger m. fl. 2010). Av denna anledning stryks taxat från den svenska artlistan.

Lygephila viciae (tvärinjerat vickerfly). NT. Sk, Ivön, kaolinbrottet, flera tital ex 7-8.6 (BÅBS).

Ephesia fulminea (gulbandat ordensfly). Är för närvarande etablerad i östra Uppland efter den stora inflygningen 2011. Följande fynd rapporteras; Up, Väddö, Långören 1 ex 30.7 och 7 ex 1.8-22.9 (BJOS, KJCS, RYRS), Rådmansö, Bergholmen 2 ex 23.7-16.8 och 1 ex 17-27.8, Rådmansö, Strömsborg 3 ex 23.7-18.8 (KJCS, RYRS). Däremot tycks arten inte ha lyckats etablera sig varken på Öland eller Gotland trots att den stora migrationsvågen 2011 även svepte över dessa öar.

Pseudeustrotia candidula (svartfläckigt glansfly). Sk, Borrby-Sandhammaren 49 ex under perioden 25.7-8.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Hagestad strandskogen 10 ex 6.8 (KAHS),

Bl, Utlängan 17 ex (BZZS), Öl, Mellstaby 35 ex 1.7-22.9 (LJRS), Näsby, N Ålebäck 34 ex (BZZS). På Gotland ganska spridd med åtminstone 30 observationer (EÄTS, KJCS, KJKS, RYRS), Nä, Aspabruk, 15 km söder om Askersund 1 ex 11.8 (BONS) och 1 ex Bo, Björlanda, Kipholmen 29.7.2011 (JOJS), Sö, Buskhyttan, Kvarnkärr 4 ex under perioden maj- aug (KJKS). Up, Uppsala, Husbyborg 1 ex 1-6.7 (KJCS),

Rådmansö, Bergholmen 1 ex 16.6-18.7, Rådmansö, Strömsborg 2 ex 16.6-18.7 (KJCS, RYRS).

Emmelia trabealis (åkerwindefly). **VU**. I samband med den inflygningen 2011 (Palmqvist 2012) av denna art föreligger en observation från Nä, Nysund med fotografi på Artportalen, vilket också är en ny landskapsnotering (Owe Nilsson).

Nycteola asiatica (poppelsälfgfotsläpare). Sk, Sandhammaren 1 ex 14-21.10 (ÖRDS) Öl, Kappeludden 1 ex 27.8-18.9 (BZZS).

Autographa gamma (gammalfly). Har haft ett kraftigt inflyg i södra Sverige. Vid ett besök i Bl, Utlängan 2.8 observerades mer än 1000 nektarsökande ex bara längs vägen. Även på Öland i ljusfällor 100- tals ex (BZZS).

Autographa mandarina (silverlinjerat metallfly). Sk, Kåseberga 1 ex 25-31.7 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Öl, Mellstaby 1 ex 3.6, 1 ex 4.6 och 2 ex 15-30.7 (LJRS), Skarpa Alby 1 ex 24.7 (JHES), Kårehamn 2 ex 25.7-9.8 (BZZS), Go, Tofta, Gnisvärd 1 ex 30.7 (EQTS), Sundre, Hallbjäns 1 ex 5.5-10.6, 16 ex 25.7-24.8 och 4 ex 25.8-4.10, Sundre, Barshage 3 ex 27.7-23.8, Hamra, Suders 1 ex 24.7-24.8, Tuvlandet 1 ex 25.7-23.8 (KJCS, KJKS, RYRS), Sö, Floda, Sörtorp 1 ex 15-22.9 (KJKS), Up, Väddö, Långören 1 ex 1.8-22.9, Rådmansö, Strömsborg 1 ex 23.7-17.8 (BJOS, KJCS, RYRS).

Acrionicta tridens (treuddtecknat aftonfly). **VU**. Denna normalt sällsynta och lokala art har blivit funnen i Sö, Floda, Sörtorp 1 ex 26-30.6, 2 ex 1-7.7, 3 ex 14-21.7 och 1 ex 22-28.7 (KJKS).

Acrionicta strigosa (strecktecknat aftonfly). Sk, Sandhammaren 9 ex 16.6-14.7, 1 ex 29-31.7 (ÖRDS), Spraggehusen 1 ex 28.6-9.7 (KJCS, RYRS). Arten verkar ha etablerat sig starkt och expanderar möjligen vidare i Upplands kusttrakter. Up, Rådmansö, Strömsborg 1 ex 28.6-9.7 (KJCS, RYRS), samt Up Väddö Långören 4 ex 7.6-9.7 och 1 ex 10-30.7 (BJOS, KJCS, RYRS).

Cryphia algae (grönt lavfly). Sk, Kåseberga 1 ex 5-8.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS).

Amphipyra pyramidea (stort buskfly). Me Alnön 1 ex 8.9 (GFJS). Nordligaste fyndet i landet.

Amphipyra perflua (poppelbuskfly). Go, Hamra 2 ex 6.8, (EQTS, IMBS). Up, Lilla Espskär 1 ex 7.8 (N. Österberg), Hs, Lottefors 1 ex 28.7 (TRSS) som sannolikt är på migration.

Callopietria juvenina (ormbunksfly). Bl, Åryd, Eriksberg 1 ex 17.6 och 1 ex 4.7. Arten är numera bofast på lokalen (BÅBS).

Eucarta virgo (rosa jungfrufly). Sk, Borrby-Sandhammarområdet 7 ex 7.7-4.8 (ÖRDS),

Spraggehusen 1 ex 28.7-3.8, Kåseberga 2 ex 17-24.7 (KJCS, KJKS, RYRS). Öl, Mellstaby 26 ex 9.6-30.7 (LJRS), Arontorp, Össby och N Ålebäck 30 ex (BZZS), Go, Hamra, Suders 2 ex 10.6-18.7, Öja, Gisle 3 ex 10.6-15.7, Sundre, Hallbjäns 2 ex 11.6-16.7, Sundre, Barshage 3 ex 11.6-17.7 och 1 ex 27.7-23.8, Tuvlandet 1 ex 24.8-4.10 (KJCS, KJKS, RYRS), Hamra sopptipp flertal ex 4.7 (HHLS), Sö, Floda, Sörtorp 1 ex 15-22.9, Buskhyttan, Kvarnkärr 1 ex 13.6-6.7 och 1 ex 8-29.9 (KJKS).

Cosmia affinis (gulbrunt rovfly). **EN**. Go, Bosarve, Sproge 2 ex 17.8 (EÅTS).

Cosmia trapezina (ockragult rovfly). Nb, Östra Granträsk 1 ex 9.9 (GNBS), Vb, Brännerget 1 ex 17.9.2012 (Ronny Kågström).

Apamea unaminis (flenängsfly). Me, Alnön 1 ex 11.7 och 1 ex 20.7.2012 (GFJS). De nordligaste fynden i landet.

Apamea pabulatricula (ljusgrått ängsfly). Arten har mycket lokala populationer i de södra delarna av landet. Fynd från Skåne har saknats sedan länge men arten har överraskande blivit funnen i Tjörnarp, Kyrkbyn 1 ex 23.7 och 2 ex 27.7 (WMAS).

Oligia versicolor (brokigt ängsfly). **NT**. Öl, Runsbäck 3 ex, 7, 26 och 27.7 (LTSS). Arten upptäcktes ny för Öland förra året och är förmodligen nu etablerad där.

Photodes extrema (ljusribbat stråfly). Sk, Abbekås 10.7 (EQTS, IMBS)

Photodes brevilinea (rotstreckat stråfly). Sk, Sandhammaren 1 ex 29-31.7 (ÖRDS) och Kåseberga 1 ex 1-4.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS). Första observationerna i trakten sedan 1995.

Coenobia rufa (dvärgroffly). **VU**. Arten verkar nu vara etablerad i sanddynerna i sydöstra Skåne, med flera fynd av arten från Spraggehusen: 6 ex 28.7-3.8 och 1 ex 7-10.8 (KJCS, KJKS, RYRS).

Hydraecia ultima (förväxlat stamfly). Öl, Skarpa Alby 1 ex 6.8 (JHES), Mellstaby 2 ex 15-30.7 (LJRS), Össby 1 ex 27.7-12.8 (BZZS), Go, Hamra, Suders 6 ex 26.7-24.8, Öja, Gisle 2 ex 25.7-23.8, Sundre, Hallbjäns 1 ex 25.7-25.8,

Sundre, Barshage 2 ex 25.7-23.8 och Hamra, Tuvlandet 2 ex 25.7-23.8 (KJCS, KJKS, RYRS), Sö, Floda, Sörtorp 1 ex 21-26.8 (KJKS).

Gortyna flavago (kardborrsfly). Nb, Östra Granträsk 1 ex 11.9 (GNBS), Vb, Brännberget (Ronny Kågström) 1 ex 31.8 2012. Är tidigare nordligast känd från Hälsingland och Medelpad.

Archanara neurica (spensligt rörfly). Sk, Ystad, Nybro 1 ex 5.8 (KAHS).

Sedina buettneri (brunstarrfly). Öl, Össby 1 ex 29.8-19.9 (BZZS).

Hoplodrina ambigua (ljusringat lövfly). Var som föregående år allmän i sydöstra Skåne, i synnerhet i den andra generationen (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS). Bl, Utlängan 30 ex (BZZS), Öl, N Möckleby, Dörby 2 ex 9-14.9 (KAHS), Mellstaby 12 ex 17.8 12.9 (LJRS), Runsbäck flertal ex under slutet av augusti och i september (LTSS) och Össby, Arontorp och N Ålebäck 36 ex (BZZS). På Gotland återfanns arten för sjätte året i rad med följande fynd, Sundre, Barshage 1 ex 24.8-4.10 (KJCS, KJKS, RYRS).

Cucullia fraudatrix (gråbokapuschongfly). Öl, Runsbäck 1 ex 26.7 (LTSS).

Cucullia artemisiae (malörtskapuschongfly). **RE.** Överraskande återfunnen på några lokaler på Öland, Mellstaby 1 ex 15-30.7 (LJRS), Össby 1 ex (BZZS), Skarpa Alby 1 ex 24.7 (JHES) och Övre Ålebäck 4 larver 7-9.8 (KPOS, LJRS) 1 larv 13.8 (LJRS).

Cucullia praecana (Nordiskt kapuschongfly). **VU.** Sk, Borrbj strand 1 ex 15-20.7 (ÖRDS).

Cucullia schrophulariae (flenörtskapuschongfly). Bl, Wämö, Karlskrona 8 larver 20.6 (KPOS), 7 larver 17.7 (BZZS).

Lithophane semibrunnea (askträfly). Bl, Utlängan 1 ex 10.10-7.11 (BZZS).

Agrochola lychnidis (strecktecknat backfly). **RE.** Arten har ökat i antal jämfört med föregående år med > 50 observationer i sydöstra Skåne (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS).

Athetmia centrago (tvärbandat gulvingefly). Öl, Näsby 1 ex 17.9 (BZZS). Det andra svenska fyndet. Arten uppträdde lokalt rikligt i Danmark 2013 så det bör vara en tidsfråga innan den etablerar sig i Sverige.

Orthosia miniosa (rödlätt sälgfly). Go, Tofta 1 ex 9.5, troligen migrerande (EQTS).

Mythimna turca (rödtofsat gräsfly). Är konstaterad bofast i Bl, Utlängan med maxflygning i första delen av juli (BZZS).

Mythimna albipuncta (vitpunkterat gräsfly). Arten var som tidigare år allmän i sydöstra Skåne (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS). På Öland däremot en nedåtgående trend och fynd saknas för 2013 (LJRS), men finns arten även kvar på Gotland. Go Hamra Suders RN 63159 16518 ett ex 10.6-18.7 och Go Hamra Tuvlandet 1 ex 20.7-23.8 (KJCS, KJKS, RYRS).

Mythimna l-album (l-tecknat gräsfly). **NT.** I Sk, Abbekås 1 ex 10.7, förstagenerationsdjur (EQTS, IMBS) och Kåseberga 21 ex 14.9, var den vanligaste arten på fångstduken (LNHS).

Arten har ökat i antal i sydöstra Skåne med observationer på > 200 ex (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Öl, N Möckleby, Dörby 1 ex 15-22.9 (KAHS), Össby 1 ex 17-22.8 (LJRS), Go, Sundre, Hallbjäns 1 ex 25.8-4.10 (KJCS, KJKS, RYRS).

Agrotis bigramma (*crassa*) (piltecknat jordfly). Sk, Borrbj strand 1 ex 25-28.7 (ÖRDS). Det femte fyndet av arten i Sverige. Påträffades ny för landet 2004 i två exemplar (Franzén & Johannesson 2005) på Öland, ett exemplar 2005 på Gotland (Lindeborg 2006) och ytterligare ett exemplar 2008 (Lindeborg 2009) på Öland.

Agrotis puta (ovalfläckat jordfly). Sk, Simrishamn 1 ex 25-27.8 (ÖRDS). Det fjärde exemplaret i landet sedan arten först noterades 2009 (Palmqvist 2010, 2011). Samtliga ex är funna i södra Skånes kusttrakter.

Noctua interposita (storfläckigt bandfly). Sk, Kåseberga 1 ex 20-27.8 (KJCS, KJKS, RYRS, ÖRDS), Öl, Runsbäck 1 ex 16.8 (LTSS), N Möckleby, Dörby 1 ex 26.8 (KAHS), Go, Hamra, Suders 1 ex 24.8-4.10, Sundre, Hallbjäns 1 ex 25.8-4.10 (KJCS, KJKS, RYRS), Up, Uppsala, Husbyborg 1 ex 18.8 och 1 ex 20.8 (KJCS).

Epilecta linogrisea (gråvattrat bandfly). Vs, Ängsö 1 ex 28.7 (MAIS). Arten förekommer mest i kustnära trakter, men möjligen har arten någon fast förekomst på någon klippö i Mälaren.

Peridroma saucia (vittofsjordfly). Bl, Jämjö, St Hammar 1 ex 26.10 (KJCS).

Heliothis armigera (brunaktigt knölfly). Up, Rådmansö, Strömsborg 1 ex 26.10 (KJCS, RYRS).

Heliothis virescens (grönaktigt knöflfly). **VU**. Sk, Sandhammaren 11 ex 25.7-8.8 (ÖRDS), Borrby strand 1 ex 5-8.8 (ÖRDS).

Nya landskapsfynd

- 1748 *Nymphalis xanthomelas* **Ög** (Joakim Nilsson), **Dr** (Leif Wickman), **Gä** (KJCS, Björn Sundin, Hans Höglund), **Hs** (Stefan Persson), **Me** (Christian Arns), **Ån** (Per Lindström), **Vb** (Andreas Garpebring),
 1814 a *Cacyreus marshalli* **Sm** införd (introduced) (Michael Andersson, Timothy Karlsson, Melanie Karlsson), **Nä** införd (introduced) (Mikael Ramnerö 2010) (**Sö** införd (introduced) (JHES)),
 1853 *Brephos notha* **Go** (MLOS 12),
 1854 *Alsophila aescularia* **Up** (GNBS),
 1854 a *Aplasta ononaria* **Sk** (KJCS, KJKS, RYRS),
 1967 *Colostygia aptata* **Bo** (PHNS 02),
 2011 *Eupithecia inturbata* **Hr** (BIPU, KJCS, KJKS, RYRS),
 2013 *Eupithecia immundata* **Bo** (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS), 2025 *Eupithecia egenaria* **Ds** (PHNS),
 2034a *Eupithecia expallidata* **Bo** (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS),
 2036 *Eupithecia punctaria* **Vb** (Lars Ericson 12),
 2050 *Eupithecia gelidata* **Bo** (BJOS, KJCS, PHNS, RYRS),
 2077 *Discoloxia blomeri* **Bl** (KJCS),
 2082 *Hydrelia sylvata* **Bo** (PHNS),
 2255 *Mitochrista miniata* **Dr** (BRNS),
 2261 *Eilema sororcula* **Up** (KJCS, RYRS),
 2305 *Hypenodes humidialis* **Jä** (OLBS),
 2334 *Emmelia trabealis* **Nä** (Owe Nilsson 11),
 2395 *Amphipyra pyramidea* **Me** (GFJS),
 2397 *Amphipyra perflua* **Hs** (TRSS),
 2397 a *Amphipyra livida* **Go** (KJCS, KJKS, RYRS),
 2413 *Cosmia trapezina* **Nb** (GNBS), **Vb** (Ronny Kågström 12),
 2428 *Apamea unaminis* **Me** (GFJS),
 2462 *Gortyna flavago* **Nb** (GNBS), **Vb** (Ronny Kågström 12),
 2554 c *Aethmia centrago* **Öl** (BZZS),
 2614 *Orthosia munda* **Go** (KJCS),
 2644 a *Agrotis bigramma* **Sk** (ÖRDS),
 2696 *Xestia baja* **Lu** (Göran Frisk).

Rapportörer med ZOO-TAX koder

AAUS = Anders Amandusson, BIPU = Pavel Bina, BJOS = Jan-Olov Björklund, BONS = Kennet Blom, BRNS = Roland Bergman, BZZS = Per Eric Betzholtz, BÅBS = Bengt Åke Bengtsson, ELHS = Claes Eliasson, EQTS = Håkan Elmquist, EÅTS = Båtel Enekvist, GFJS = Östen Gardfjell, GNBS =

Bert Gustafsson, HHLS = Hans Hellberg, IMBS = Lars Imby, JHES = Henrik Jeansson, JMKS = Mikael Johannesson, JOJS = Jan Jonasson, KAHS = Hans Karlsson, KJCS = Clas Källander, KJKS = Karl Källander, KPOS = Per-Olov Kall, KSMS = Peter Koch-Schmidt, LAWS = Sven Larsson, LJRS = Jesper Lind, LNHS = Henrik Lind, LTSS = Mats Lindeborg, MAIS = Jan-Erik Malmstigen, MLOS = Ola Malm, OLBS = Bo Olsson, PGAS = Göran Palmqvist, PHNS = Hans Petersson, RYRS = Nils Ryrholm, TRSS = Kjell Trossell, WEDS = Bengt Wendel, WMAS = Magnus Wedelin, ÖRDS = Jan-Olof Ördén.

Tack

Ett varmt tack till alla rapportörer som har bidragit till att göra denna sammanställning möjlig. Ett särskilt tack riktas till Nils Ryrholm för granskning och förslag till förbättringar av manuset. För bidrag med bilder tackas Nils Ryrholm och Clas Källander.

Litteratur

- Aarvik, L., Hansen, L.O. & Kononenko, V. 2009. Norges sommerfugler. Håndbok over Norges dagsommerfugler og nattsvermere. – Norsk entomologisk forening. Naturhistorisk Museum.
 Bech, K., Christensen, E., Fibiger, M., Helsing, F., Jensen, L., Knudsen, K., Möller, H.E. & Szyska, P. 2009. Fund af storsommerfugle i Danmark 2008. – Tillaeg till Lepidoptera bind IX nr. 7.
 Bech, K., Christensen, E., Fibiger, M., Helsing, F., Jensen, L., Knudsen, K., Möller, H.E. & Szyska, P. 2011. Fund af storsommerfugle i Danmark 2010. – Tillaeg till Lepidoptera bind X nr. 1.
 Bengtsson, B.Å., Johansson, R. & Palmqvist, G. 2008. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: Käkmalar - säckspinnare, Lepidoptera: Micropterigidae- Psychidae. – ArtData-banken, SLU, Uppsala.
 Cederholm, L. 1978. Namnkoder - ett förslag till enhetliga personangivelser inom biologin. – Ent. Tidskr. 99:135-141.
 Dinca, V., Lukhtanov, V.A., Talavera, G. & Vila, R. 2011. Unexpected layers of cryptic diversity in wood white *Leptidea* butterflies. – Nat. Commun 2: 234: 1-8. doi:10.1038/ncomms1329
 Dinca, V., Viklund, C., Lukhtanov, V.A., Kodandaramaiah, U., Norén, K., Dapporto, L., Wahlberg, N., Vila, R & Friberg, M. 2013. Reproductive isolation and patterns of genetic differentiation in a cryptic butterfly species complex. – Journal of Evolutionary Biology 26: 2095-2106.
 Eliasson, C.U., Ryrholm, N., Holmer, M., Jilg, K. & Gärdenfors, U. 2005. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: dagfjärilar. Hesper-

- idae- Nymphalidae. – ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Eliasson, C.U. 2008. Åtgärdsprogram för asknätfjärilen (*Euphydryas maturna*) 2007–2011. – Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Örebro län.
- Eliasson, C.U. 2011. Övervakning och inventering av asknätfjäril och våddnätfjäril i Örebro län 2011. – Rapport till Länsstyrelsen i Örebro län.
- Eliasson, C.U. 2013. Övervakning och inventering av asknätfjäril och våddnätfjäril i Örebro län 2013. – Rapport till Länsstyrelsen i Örebro län (opubl.).
- Fibiger, M., Ronkay, L., Yela, L.J. & Zilli A. 2010. Noctuidae Europaeae. Volume 12. Rivulinae, Boletobiinae, Hypenodinae, Araeopteroninae, Eublemminae, Herminiinae, Phytometrinae, Eutheliinae and Micronoctuidae. – Entomological Press. Sorö.
- Franzén, M. & Johannesson, M. 2005. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 2004. – Ent. Tidskr. 126: 55-70.
- Gould, P.J.L. 2007. Confirmation of the hybrid status of the Autumnal Snout *Schranksia intermedialis* Reid (Lep: Noctuidae). – The Entomologist's Record and journal of variation. Volume 119(5): 193-194.
- Gustafsson, B., Bengtsson, B.Å. & Palmqvist, G. 2012. Landskapsrapporter som finns på Artportalen men som ej har publicerats i Ent. Tidskr. – Ent. Tidskr. 133: 81-84.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010. – ArtDatabanken. SLU. Uppsala.
- Hedin, E. 2010. Inventering av asknätfjäril (*Euphydryas maturna*) i Norrtälje kommun 2010. – Rapport från Norrtälje naturvårdsstiftelse.
- Holst, I. 2006. Bevarandeplan för SE0240077 Lillsjöbäcken – Järhyttebäcken. Länsstyrelsen i Örebro län.
- Holst, I. 2011. Redovisning för åtgärdsprogrammet för asknätfjäril. – Rapport till Naturvårdsverket (opubl.).
- Hydén, N., Jilg, K. & Östman, T. 2006. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Lepidoptera: Lasiocampidae- Lymantridae. – ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Karsholt, O. & Razowski, J. 1996. The Lepidoptera of Europe. A Distributional Checklist. – Apollo Books.
- Kofoed Nielsen, B.J. 2013. *Eupithecia pulchellata* Sph. fundet fastboende på Bornholm. – Lepidoptera bind X nr 6: 205-209.
- Lindeborg, M. 2006. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 2005. – Ent. Tidskr. 127: 61-71.
- Lindeborg, M. 2007. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 2006. – Ent. Tidskr. 128: 19-32.
- Lindeborg, M. 2009. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 2008. – Ent. Tidskr. 130: 11-20.
- Mossberg, B. & Stenberg, L. 2003. Den nya nordiska floran. – Wahlström & Widstrand.
- Ohlsson, A. & Wedelin, M. 2012. Dagfjärilar i Skåne 2001-2010. – Entomologiska Sällskapet i Lund.
- Palmqvist, G. 1997. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1996. – Ent. Tidskr. 119: 11-27.
- Palmqvist, G. 1998. Intressanta fynd av storfjärilar (Macrolepidoptera) i Sverige 1997. – Ent. Tidskr. 118: 13-27.
- Palmqvist, G. 1999. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 1998. – Ent. Tidskr. 120: 59-74.
- Palmqvist, G. 2012. Intressanta fynd av Macrolepidoptera i Sverige 2011. – Ent. Tidskr. 133: 41-53.
- Palmqvist, G. 2013. Fjärilarnas marker i St Vika. Inventering av fjärilsfaunan i Stora Vika, Nynäshamn kommun med en sammanställning av rödlistade arter och regionalt naturvårdsintressanta arter. – Rapport till Nynäshamn kommun och Naturskyddsföreningen i Nynäshamn.
- Palmqvist, G. & Söderqvist, T. ÅR?? Effekter av naturvårdsåtgärder på kalkhällmarkerna - en uppföljande växtinventering 2013. – Rapport till Nynäshamn kommun och Naturskyddsföreningen i Nynäshamn.
- Ryrholm, N. 2007. Tillfällig population av den sydafrikanska blåvingen *Cacyreus marshalli* (Butler 1898) i södra Gästrikland! – Fauna och Flora 102: 12-13.
- Svensson, I. & Palmqvist, G. 1990. Förteckning över svenska fjärilsnamn. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. – Naturhistoriska riksmuseet & Entomologiska föreningen i Stockholm.
- Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, I. & Palmqvist, G. 1994. Catalogus Lepidopterorum Sueciae. – Naturhistoriska riksmuseet & Entomologiska föreningen i Stockholm.
- Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2009. Danmarks Sommerfugle. – BugBook Publishing.

Internet

- Artportalen <http://www.artportalen.se>
 Lepidopterologisk Forening <http://www.lepidoptera.dk/obs/Sreps.php>
 SMHI <http://www.smhi.se>
 Artdatabanken <http://www.artdata.slu.se/rodlista/>